

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 62/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 december 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 295/2014 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till förvaltningsutskottet.

- överinspektör Jarmo Tiukkanen, inrikesministeriet
- chef för allmänhetstjänster Lauri Aaltonen och lagstiftningssekreterare Karoliina Hyttinen, utrikesministeriet
- professor Mikael Hidén
- professor Tuomas Ojanen.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av — justitieministeriet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att utlänningslagen ändras. Utrikesministeriet får avtala om att assisterande och tekniska uppgifter som enligt utlänningslagen hör till en finsk beskickning överförs till en annan Schengenstats beskickning. Om detta inte är möjligt, kan utrikesministeriet ingå avtal med en extern tjänsteleverantör. Lagen föreskriver om villkoren för den verksamhet som ska läggas ut och om tillsynen över verksamheten. Innan uppgifter överförs till någon annan ska inrikesministeriet höras.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2015.

I avsnittet om behandlingsordning bedömer regeringen utläggningen av uppgifter på en annan stats beskickning och utomstående tjänsteleverantörer med avseende på 124 § i grundlagen. Regeringen menar att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Trots det anser regeringen det vara önskvärt att inhämta utlåtande från grundlagsutskottet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt den föreslagna 69 b § kan utrikesministe-

riet avtala om att till en annan Schengenstats beskickning överföra uppgifter som gäller uppe-

hållstillstånd och som hör till en finsk beskickning. Om det inte går att överföra uppgifterna till en sådan beskickning, kan utrikesministeriet under särskilda omständigheter eller av orsaker som beror på lokala förhållanden besluta att överföra uppgifterna till en extern tjänsteleverantör. De uppgifter som kan läggas ut räknas upp i 69 c § 1 mom. Sådana uppgifter är bland andra att ge allmän information om ansökning om uppehållstillstånd, ta emot ansökningar och behandlingsavgifter, kontrollera sökandes identitet och ta och registrera biometriska kännetecken. Enligt propositionen är uppgifterna med uppehållstillstånd i stor utsträckning samma typ av assisterande uppgifter som handläggning av viseringsansökningar, som lagts ut på externa tjänsteleverantörer med medverkan från grundlagsutskottet (GrUU 55/2010 rd).

De uppgifter som ska läggas ut måste betraktas som en offentlig förvaltningsuppgift. Bestämmelserna måste därför bedömas med avseende på 124 § i grundlagen. Där sägs det att offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får bara anförtros myndigheter. De aktuella uppgifterna innefattar ingen betydande utövning av offentlig makt. Det är fråga om mottagning av uppehållstillstånd och rutinmässig hantering och förmedling av information, och det ingår ingen prövnings- eller beslutanderätt.

Förslaget att anförtro uppgiften någon annan än en myndighet motiveras bland annat med att ansökningarna om uppehållstillstånd är så många, att en del av beskickningarna utomlands dras in och med att servicetillgången och servicestandarderna måste säkerställas. Beträffande lämplighetskravet noterar utskottet att 69 b § 2 mom. föreskriver att uppgifterna i andra hand kan överföras till en extern tjänsteleverantör under särskilda omständigheter eller av orsaker relaterade till lokala förhållanden (GrUU 55/2010

rd). Att också anförtro andra än myndigheter assisterande och tekniska uppgifter kan enligt utskottet anses vara nödvändigt för att ta hand om uppgifterna ändamålsenligt på det sätt som 124 § i grundlagen avser.

Först måste utrikesministeriet kontrollera att utläggningen inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Enligt 69 c § 1 mom. 5 punkten kan det ingå i utläggningen att behandla biometriska kännetecken, som kan jämföras med känsliga uppgifter. Utskottet upprepar här sin tidigare inställning att det är extra viktigt med avseende på 10 § 1 mom. i grundlagen, som skyddar privatlivet och personuppgifter, att den här typen av uppgifter skyddas mot obehörig användning (GrUU 55/2010 rd och de utlåtanden som nämns där). Utskottet menar att 69 e § 2 mom. behövs i det hänseendet.

I 69 d § ingår det bestämmelser om en serviceavgift. Externa tjänsteleverantörer ska ha rätt att ta ut en serviceavgift av dem som ansöker om uppehållstillstånd. Utrikesministeriet och den externa tjänsteleverantören ska avtala om detta. Serviceavgiften ska vara skälig och stå i rätt proportion till den externa tjänsteleverantörens kostnader för de utlagda uppgifterna. Utskottet föreslår att lagen också får bestämmelser om att utrikesministeriet och tjänsteleverantören ska komma överens om storleken på serviceavgiften.

Med beaktande av uppgifternas art är bestämmelserna och de avtal som ingås med stöd av dem förenliga med grundlagens 124 § i och med att de säkerställer de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och god förvaltning. Det är viktigt att finska myndigheter övervakar den verksamhet som ingår i 69 f §. Vid tillsynen och kontrollerna bör man särskilt se till att hanteringen av biometriska kännetecken följer kraven i kodex och avtal (jfr GrUU 55/2010 rd).

Ställningstagande

Grundlagsutskottet anför

att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 12 februari 2015

I den avgörande behandlingen deltog

tp.pj. Tapani Tölli /cent
medl. Sauli Ahvenjärvi /kd
Tuija Brax /gröna
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Pia Kauma /saml
Kimmo Kivelä /saf
Anna Kontula /vänst

Elina Lepomäki /saml
Markus Lohi /cent
Elisabeth Naucélér /sv
Vesa-Matti Saarakkala /saf
Kimmo Sasi /saml
Harry Wallin /sd.

Sekreterare var

biträdande generalsekreterare Timo
Tuovinen.